

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΔΕΠ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος!
Ενάντια στην ίδρυση ιδιωτικών και μη κρατικών πανεπιστημίων!
Παλεύουμε για αποκλειστικά δημόσια και δωρεάν τριτοβάθμια παιδεία!

17 Ιουλίου 2023

Ήδη στο προεκλογικό της πρόγραμμα η ΝΔ είχε εγγράψει την αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος (16Σ) και την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων στην Ελλάδα. Με τις προγραμματικές δηλώσεις η κυβέρνηση της ΝΔ το θέτει ως προμετωπίδα της πολιτικής της. Η σχετική συζήτηση δεν είναι κάτι καινούργιο: Έχει ξεκινήσει από την δεκαετία του '80 πάλι από την ΝΔ, ενώ η απόπειρα αναθεώρησης του άρθρου 16Σ το 2006/07 βρήκε απέναντί της ένα μεγαλειώδες φοιτητικό και πανεπιστημιακό κίνημα που απέτρεψε την συνταγματική αναθεώρηση στο σύνολό της.

Η επαναφορά του ζητήματος ώστε να επιτραπεί η ίδρυση ιδιωτικών και μη κρατικών πανεπιστημίων είναι κάτι αναμενόμενο μετά τα όσα έχουν δρομολογηθεί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση τα τελευταία 20 χρόνια περίπου. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- **Απαξίωση και υποβάθμιση του δημόσιου πανεπιστημίου** μέσα από τη συνεχή υποχρηματοδότησή του.
- **Εμπορευματοποίηση του δημόσιου πανεπιστημίου** και λειτουργία του με οικονομικά κριτήρια αγοράς μέσα από νόμους ψηφισμένους απ' όλες τις κυβερνήσεις, κυρίως μέσα από την επιβολή διδάκτρων στα μεταπτυχιακά προγράμματα, τα οποία αρχικά επιβλήθηκαν από τους ίδιους τους πανεπιστημιακούς για να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που προέκυπταν από την υποχρηματοδότηση και στη συνέχεια θεσμοθετήθηκαν επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ.
- Κατάργηση των δημοκρατικά εκλεγμένων διοικήσεων των πανεπιστημίων (Πρυτάνεις, Κοσμήτορες) και θεσμοθέτηση ολιγαρχικών Συμβουλίων Διοίκησης, ανάλογων με αυτά των ιδιωτικών επιχειρήσεων.
- **Νομιμοποίηση κάθε είδους ανοικτών εξ αποστάσεως πανεπιστημίων και κολλεγίων, ακόμη και σε συνεργασία με ιδιώτες.**
- **Αναγνώριση των επαγγελματικών δικαιωμάτων κολλεγίων** που εμφανίζονται ως παραρτήματα ξένων πανεπιστημίων και δικαίωμα των αποφοίτων τους να δίνουν εξετάσεις στον ΑΣΕΠ για διορισμό στο δημόσιο, που οδηγεί στην **υποβάθμιση του πτυχίου του δημόσιου πανεπιστημίου.**

Μ' όλα τα παραπάνω που προηγήθηκαν, είχε ουσιαστικά ανοίξει από καιρό ο δρόμος για την ίδρυση ιδιωτικών και μη κρατικών πανεπιστημίων. Χρειαζόταν μόνο να βρεθεί το νομικό όχημα για να επιτραπεί η ίδρυσή τους, πριν ακόμη την αναθεώρηση του άρθρου 16Σ; κάτι που η κυβέρνηση βρήκε στο άρθρο 28 του Συντάγματος. Έτσι, την εποχή που τα δικαστήρια νομιμοποιούν όλες τις επιλογές της κυβέρνησης, δρομολογείται να επιτραπεί μέσω ενός νομικού «τερτιπιού» η ίδρυση ιδιωτικών και μη κρατικών πανεπιστημίων.

Με την αναθεώρηση ή την παράκαμψη του άρθρου 16 του Συντάγματος η κυβέρνηση παραδίδει μέρος του χώρου της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο ιδιωτικό κεφάλαιο. Αυτό αποτελεί άλλωστε βασική της επιδίωξη για όλα τα δημόσια αγαθά (βλ. υγεία, μεταφορές, ρεύμα, νερό). Και οι πανεπιστημιακές σπουδές λοιπόν, μετατρέπονται σε εμπορεύσιμο είδος.

Η ταυτόχρονη λειτουργία ιδιωτικών και δημόσιων πανεπιστημίων έχει ως στόχο να οδηγήσει τα τελευταία, όπως ακριβώς συνέβη και με τα νοσοκομεία ή τις μεταφορές, σε υποβάθμιση και απαξίωση. Το δημόσιο πανεπιστήμιο, που ήδη υποχρηματοδοτείται, θα ωθηθεί σε περαιτέρω εμπορευματοποίηση και σε μια λειτουργία με όλο και περισσότερα ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια. Η επιβολή διδασκτρών και σε προπτυχιακό επίπεδο θα είναι ένα επόμενο βήμα. Ήδη σε πολλά δημόσια πανεπιστήμια λειτουργούν ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα με δίδακτρα. Το δημόσιο πανεπιστήμιο θα γίνει πιο ταξικό. Στόχος της κυβέρνησης είναι να εμποδωθεί έμπρακτα η αντίληψη ότι οι φτωχοί πρέπει να παραμείνουν φτωχοί και αμόρφωτοι.

Η περαιτέρω εμπορευματοποίηση του πανεπιστημίου θα έχει ιδιαίτερα δυσμενείς επιπτώσεις στη βασική έρευνα και τις ανθρωπιστικές-κοινωνικές επιστήμες. Θα επηρεάσει όμως και άλλα επιστημονικά πεδία. Επιπλέον, θα έχει μεγάλες επιπτώσεις σε όλα τα περιφερειακά πανεπιστήμια, όπως και το δικό μας πολυνησιωτικό ακριτικό πανεπιστήμιο, που λόγω γεωγραφικής θέσης, δηλαδή λόγω απόστασης από τα μεγάλα αστικά κέντρα, θα βρεθεί σε μια δυσχερή θέση όσον αφορά την επιλογή του από υποψήφιους φοιτητές, καθώς μεγάλος αριθμός γονέων πιθανόν να δώσει προτεραιότητα σε ένα αμφιβόλου ποιότητας σπουδών ιδιωτικό ίδρυμα της γειτονιάς του παρά σε ένα πλήρως καταξιωμένο αλλά «μακρινό» δημόσιο πανεπιστήμιο.

Για όλους τους παραπάνω λόγους είμαστε ξεκάθαρα ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος και ενάντια στην ίδρυση ιδιωτικών και μη κρατικών πανεπιστημίων.

Επειδή «υπεράσπιση» του δημόσιου πανεπιστημίου δεν σημαίνει κατ' ανάγκη και θέση κατά του ιδιωτικού - μη κρατικού πανεπιστημίου και κατά της αναθεώρησης του άρθρου 16Σ, αναμένουμε από την Ομοσπονδία, την ΠΟΣΔΕΠ, που εκπροσωπεί Συλλόγους μελών ΔΕΠ δημόσιων πανεπιστημίων, να διακηρύξει με καθαρότητα και σαφήνεια την θέση της κατά των ιδιωτικών και μη κρατικών πανεπιστημίων. Η θέση της ΠΟΣΔΕΠ ότι η ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων δεν λύνει τα κρίσιμα προβλήματα της τριτοβάθμιας (βλ. Απόφαση ΕΓ ΠΟΣΔΕΠ 10/7/23) δεν συνεπάγεται αντίθεση με τα ιδιωτικά και τα μη κρατικά πανεπιστήμια, ίσα ίσα αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο αποδοχής τους.

Εμείς από την πλευρά μας θα συμπορευθούμε με όλες εκείνες τις δυνάμεις εντός και εκτός πανεπιστημίου, πανεπιστημιακούς, φοιτητές, εκπαιδευτικούς, εργαζόμενους που θα αντιταχθούν στην ίδρυση ιδιωτικών και μη κρατικών πανεπιστημίων και στην αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος και **θα παλέψουμε για μια αποκλειστικά δημόσια και δωρεάν τριτοβάθμια παιδεία!**